

**FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN**

Juni 2024

**Rigsrevisionens notat om
beretning om**

Kirkeministeriets forvaltning af Trossamfundsregistret

Opfølgning i sagen om Kirkeministeriets forvaltning af Trossamfundsregistret (beretning nr. 17/2021)

27. maj 2024

RN 1405/24

I. Baggrund og konklusion

1. Rigsrevisionen følger i dette notat op på sagen om Kirkeministeriets forvaltning af Trossamfundsregistret, som blev indledt med en beretning i juni 2022. Opfølgningen sker med henblik på at vurdere, om By-, Land- og Kirkeministeriets initiativer adresserer den kritik, der fremgår af Statsrevisorernes bemærkninger og Rigsrevisionens beretning. Vi har tidligere behandlet sagen i notat til Statsrevisorerne af 14. september 2022.

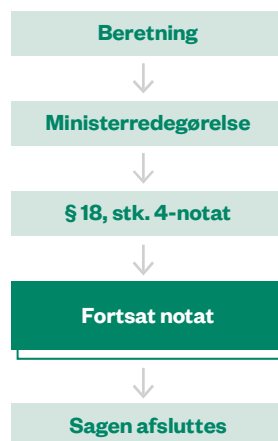
2. Beretningen handlede om, hvorvidt Kirkeministeriet forvaltede Trossamfundsregistret tilfredsstillende. Vi undersøgte, om Trossamfundsregistret indeholdt alle de lovpligtige oplysninger om anerkendte trossamfund og menigheder, og om Kirkeministeriet fulgte tilstrækkeligt op på, om de anerkendte trossamfund og menigheder indberettede de korrekte oplysninger til registret.

3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen fandt de, at Kirkeministeriets forvaltning af Trossamfundsregistret havde været utilfredsstillende, og at ministeriets kontrol og tilsyn med området havde været utilstrækkeligt. Dette til trods for, at Kirkeministeriet havde fået et markant bevillingsløft til at håndtere Trossamfundsregistret. Statsrevisorerne bemærkede desuden, at der var risiko for, at 113 anerkendte trossamfund og menigheder uberettiget kunne have fået skattemæssige fordele, idet deres indberetninger for 2020 ikke fuldt ud levede op til betingelserne for fortsat anerkendelse.

Konklusion

Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at By-, Land- og Kirkeministeriet har udvidet stikprøvekontrollen af trossamfunds og menigheders årsregnskaber for 2021, at ministeriet foretager tilsyn med indberetninger af årsregnskaber og donationer uden væsentlige forsinkelser, samt at ministeriet følger op over for trossamfund, der har indberettet under 50 medlemmer, og menigheder, der har indberettet 0 medlemmer. Rigsrevisionen vurderer, at initiativerne kan medvirke til at nedbringe risikoen for, at trossamfund og menigheder uberettiget får skattemæssige fordele. Rigsrevisionen vurderer på den baggrund, at disse dele af sagen kan afsluttes.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

Trossamfundsregistret

Registret dækker over anerkendte trossamfund og menigheder. Registret indeholder lovpligtige oplysninger om årsregnskab og medlemstal, som trossamfundene skal indberette.

Rigsrevisionens opfølgning viser, at By-, Land- og Kirkeministeriet har gennemført nogle af de initiativer, som ifølge ministeriet skal medvirke til at styrke forvaltningen af Trossamfundsregistret. Ministeriet har gennemgået oplysninger for de trossamfund og menigheder, hvis årsregnskaber for 2020 ikke opfyldte kravene, og har på baggrund af gennemgangen vejledt trossamfundene og menighederne. Ministeriet har desuden implementeret en digital indberetningsløsning for donationer. Ministeriet er dog endnu ikke i mål med den planlagte revision af trossamfundsloven, herunder med at afklare, om der skal indføres krav om, at trossamfundenes og menighedernes årsregnskaber skal revideres af en godkendt revisor.

Rigsrevisionen vil fortsat følge udviklingen og orientere Statsrevisorerne om:

- By-, Land- og Kirkeministeriets arbejde med at styrke forvaltningen af Trossamfundsregistret.

II. Status på sagen

4. På baggrund af beretningen og Statsrevisorernes bemærkninger har vi fulgt op på følgende punkter:

Et opfølgningsspørgsmål afsluttes, når Statsrevisorerne på baggrund af indstilling fra Rigsrevisionen vurderer, at myndighedernes initiativer er tilfredsstillende.

Opfølgningsspørgsmål	Status
1. Resultatet af By-, Land- og Kirkeministeriets arbejde med at styrke forvaltningen af Trossamfundsregistret.	Behandles i dette notat og følges fortsat.
2. Resultatet af By-, Land- og Kirkeministeriets arbejde med at tilrettelægge stikprøven af årsregnskaberne for 2021.	Behandles og afsluttes i dette notat.
3. Resultatet af By-, Land- og Kirkeministeriets arbejde med at sikre, at tilsynet med indberetningerne foretages uden forsinkelser.	Behandles og afsluttes i dette notat.
4. Hvorvidt der stadig er trossamfund, der indberetter under 50 medlemmer, og menigheder, der indberetter 0 medlemmer.	Behandles og afsluttes i dette notat.

III. By-, Land- og Kirkeministeriets initiativer

5. Vi gennemgår i det følgende By-, Land og Kirkeministeriets initiativer i forhold til opfølgningsspørgsmålene.

6. Opfølgningen er baseret på skriftlig dokumentation og brevveksling med By-, Land- og Kirkeministeriet og på data om ministeriets stikprøvekontrol og tilsyn. Vi har desuden holdt et møde med ministeriet.

Forvaltningen af Trossamfundsregistret

7. Statsrevisorerne bemærkede, at Trossamfundsregistrets oplysninger var ufuldstændige, idet 47 % af de 417 anerkendte trossamfund og menigheder ultimo februar 2022 ikke havde indberettet de lovpligtige oplysninger om deres årsregnskaber for 2020 eller udarbejdet årsregnskaberne i overensstemmelse med reglerne.

8. Kirkeministeren oplyste i sin redegørelse til beretningen, at ministeren tog Statsrevisorernes bemærkninger alvorligt og derfor også ville tage følgende skridt for at styrke forvaltningen af Trossamfundsregistret:

- **Kontakt til trossamfund og menigheder med fejl i årsregnskaberne.** Kirkeministeren oplyste, at Kirkeministeriet ville tage kontakt til alle 175 trossamfund og menigheder, hvis årsregnskaber for 2020 ifølge Rigsrevisionens gennemgang ikke opfyldte formkravene og/eller kravene om oplysninger om donationer.
- **Lovændring.** Kirkeministeren oplyste, at trossamfundsloven skulle revideres i folketingssamlingen 2022-23 på baggrund af erfaringerne med loven i de første år.
- **Krav om revisor.** Kirkeministeriet ville i forbindelse med revisionen overveje at indføre krav om, at trossamfundenes og menighedernes årsregnskaber skal være revideret af en godkendt revisor, når de indberettes til Trossamfundsregistret.
- **Elektronisk indberetningsløsning.** Kirkeministeriet ville overveje, om der skulle etableres en elektronisk indberetningsløsning til specifikationer af donationer for derved at understøtte trossamfundenes opgave med at overholde formkravene til indberetningen.

9. Vores opfølgning viser, at By-, Land- og Kirkeministeriet har gennemgået oplysninger for de trossamfund og menigheder, hvis årsregnskaber ifølge Rigsrevisionens gennemgang ikke opfyldte kravene. Ministeriet har desuden gennemgået regnskaber for 23 trossamfund og menigheder, som på tidspunktet for Rigsrevisionens undersøgelse ikke havde indberettet materiale til Trossamfundsregistret. På baggrund af gennemgangen har ministeriet vejledt de trossamfund og menigheder, som havde fejl i årsregnskaberne for 2020, og bedt dem om at undersøge, om de samme fejl gjorde sig gældende i materialet for 2021. I forlængelse heraf har ministeriet tilbagekaldt anerkendelsen af 2 trossamfund på grund af manglende tilbagemelding.

Opfølgningen viser også, at By-, Land- og Kirkeministeriet har implementeret en ny digital indberetningsløsning i Trossamfundsregistret, som trossamfundene skal anvende ved indberetningen af årsregnskaber og oplysninger om donationer for regnskabsåret 2023. Ministeriet har i denne forbindelse opdateret bekendtgørelsen om Trossamfundsregistret.

Opfølgningen viser desuden, at Folketinget har vedtaget en udskydelse af den planlagte revision af trossamfundsloven til folketingsåret 2024/25. Udskydelsen skyldes, at By-, Land- og Kirkeministeriets arbejde med at etablere et erfaringsgrundlag og udforme et konkret lovforslag ikke er kommet tilstrækkeligt langt til, at det på nuværende tidspunkt har været muligt at sende et konkret lovforslag i høring.

Endelig viser opfølgningen, at By-, Land- og Kirkeministeriet ikke har afsluttet overvejelserne om krav om, at trossamfundenes og menighedernes årsregnskaber skal være revideret af en godkendt revisor, når de indberettes til Trossamfundsregistret.

Stikprøven af årsregnskaberne for 2021

10. Statsrevisorerne bemærkede, at de forventede, at Kirkeministeriet – i hvert fald i en periode – ville udvide stikprøvekontrollen af årsregnskaberne fra trossamfund og menigheder, da ministeriets stikprøvekontrol af de indberettede årsregnskaber for 2018 og 2019 viste, at der var mange fejl og mangler. Ca. 74 % af de udtagne årsregnskaber havde fejl.

11. Kirkeministeren oplyste i sin redegørelse til beretningen, at Kirkeministeriet overvejede, hvordan stikprøven med årsregnskaber for 2021 skulle tilrettelægges.

12. Vores opfølgning viser, at By-, Land- og Kirkeministeriet har udvidet stikprøvekontrollen af årsregnskaber for 2021. Ministeriet har udtaget en stikprøve på ca. 21 % af årsregnskaberne for 2021. Til sammenligning udtog ministeriet i tidligere stikprøver ca. 10 % af årsregnskaberne. Ministeriet har oplyst, at resultatet af gennemgangen af stikprøven er, at 78 % af årsregnskaberne for 2021 har fejl og mangler. Rigsrevisionen bemærker, at dette fortsat er en høj fejlprocent.

13. By-, Land- og Kirkeministeriet har oplyst, at stikprøven er risikobaseret. Ministeriet har således udtaget en større andel af trossamfund, som havde fejl i 2020, end trossamfund, som ikke havde fejl i 2020 i stikprøven. Derudover har ministeriet udtaget en større andel af de trossamfund og menigheder, som foretog rettelser i materialet i stikprøvetilsynet i 2020.

By-, Land- og Kirkeministeriet har også oplyst, at ministeriet har kontaktet de trossamfund og menigheder fra stikprøven, som havde fejl eller mangler i deres årsregnskaber. Trossamfundene og menighederne har haft mulighed for at udbedre fejlene eller komme med supplerende oplysninger. Efter ministeriets gennemgang af trossamfundenes og menighedernes tilbagemeldinger er fejlprocenten ifølge ministeriet nedbragt til 35 %.

Endelig har By-, Land- og Kirkeministeriet oplyst, at ministeriet ved stikprøven af årsregnskaberne for 2022 fortsat vil udtage en større andel af trossamfundene og menighederne, svarende til ca. 20 % af det samlede antal trossamfund og menigheder.

Tilsynet med indberetninger

14. Statsrevisorerne fandt det utilfredsstillende, at Kirkeministeriet for sent var gået i gang med at følge op på indberetningen af årsregnskaberne for 2020 fra trossamfund og menigheder, og at ministeriet ikke havde sikret sig, at alle trossamfund og menigheder havde indberettet årsregnskaberne for 2018 og 2019.

15. Kirkeministeren oplyste i sin redegørelse til beretningen, at forsinkelsen af tilsynet med indberetningen af årsregnskaberne for 2020 skyldtes restriktioner i forbindelse med COVID-19-pandemien. Ifølge ministeren begyndte Kirkeministeriet målrettet at indhente forsinkelserne ved ophævelsen af restriktionerne i begyndelsen af 2022.

16. Vores opfølgning viser, at By-, Land- og Kirkeministeriet har igangsat sit tilsyn med trossamfunds og menigheders indberetning af årsregnskaber for 2021 og 2022 og medlemstal pr. 1. januar 2022 og 1. januar 2023 uden væsentlige forsinkelser. Ministeriet har desuden oplyst, at alle trossamfund og menigheder i Trossamfundsregistret har indberettet årsregnskaberne for 2018 og 2019.

Tilsyn med indberettede medlemstal

17. Statsrevisorerne bemærkede, at Kirkeministeriet ikke havde gennemført kontrol af, om et trossamfund lever op til kravet om at have mindst 50 myndige medlemmer.

Det fremgik desuden af beretningen, at Kirkeministeriet heller ikke rettede henvendelser til menigheder, der indberettede 0 medlemmer.

18. Kirkeministeren anerkendte i sin redegørelse til beretningen, at det kan forekomme bemærkelsesværdigt, når der er trossamfund, som indberetter et medlemstal under 50. Ministeren oplyste, at Kirkeministeriet tager kontakt til disse trossamfund. Ministeren oplyste videre, at ministeriet fremadrettet også vil rette henvendelse til menigheder, som gentagne gange har indberettet, at menigheden har 0 medlemmer.

19. Vores opfølgning viser, at By-, Land- og Kirkeministeriet i forbindelse med tilsynerne med medlemstal for 2021, 2022 og 2023 har fulgt op over for alle trossamfund, som har indberettet under 50 medlemmer, og alle menigheder, som har indberettet 0 medlemmer. Opfølgningen har bl.a. medført, at 2 menigheder har fået tilbagekaldt deres anerkendelse.

20. Hele sagen kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

21. Bilag 1 viser Folketingets behandling af beretningen.

Birgitte Hansen

Medlemstal

Ifølge trossamfundsloven gælder det, at trossamfund minimum skal registrere 50 myndige medlemmer for at overholde kravene for anerkendelse. Disse minimum 50 medlemmer kan fordele sig blandt underliggende menigheder.

For menigheder er der ikke krav om medlemstal.

Bilag 1. Folketingets behandling af beretningen

Beretning (nr.), dato for Statsrevisorernes mødebehandling og ministerredegørelse(r)	Behandlet i udvalg	Teknisk gennemgang ved Statsrevisorerne og Rigsrevisionen	Udvalgs-spørgsmål (nr.)	Indkaldt til samråd	Statsrevisorerne har holdt møde med ministeren	§ 20-spørgsmål
Kirkeministeriets forvaltning af Trossamfundsregistret (nr. 17/2021) 13-06-2022 Ministerredegørelse: Kirkeministeren: 15-08-2022	Finansudvalget: 23-06-2022		Kirkeministeren: 15-06-2022 (67) 15-06-2022 (68) 31-08-2022 (79) 01-09-2022 (83)	Kirkeudvalget: 31-08-2022		